

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

Çin'den Kritik Batarya Hammaddesinde Karşı Hamle

Çin, elektrikli araç bataryalarında önemli bir malzeme olan grafitinin bazı kategorileri üzerindeki ihracat kontrollerini sıkılaştıracağını açıkladı. Ticaret Bakanlığı, oldukça hassas olduğu düşünülen bazı grafit türlerinin 1 Aralık'tan itibaren "çift kullanımlı ürün" adı verilen ihracat kontrollerine tabi olacağını belirtti.

Grafit ürünleri 2006 yılında başlatılan geçici bir ihracat kontrol emrine tabi tutulmuştu. Aynı zamanda Çin, çelik, metalurji ve kimya endüstrilerinde kullanılan daha az hassas grafit kategorileri üzerindeki geçici ihracat kontrollerini kaldıracağını açıkladı. Doğal grafit üretim kapasitesinin yaklaşık yüzde 60'ını karşılayan Çin, sentetik çeşitliliğin de yüzde 90'ını temin edebiliyor. ABD Ticaret Bakanlığı 17 Ekim'de, Çin'e gelişmiş yapay zeka çiplerinin satışına yönelik kuralları sıkılaştıracağını duyurmuştu.

Küresel Enflasyon Beklentilerinde Dikkat Çeken Düşüş

Alman Ekonomi Araştırma Enstitüsü (Ifo) ve İsviçre Ekonomi Politikası Enstitüsü (IWP), üç ayda bir gerçekleştirilen "Ekonomi Uzmanları Anketi"nin ekim ayı sonuçlarını yayımladı.

Ankete göre, bu yıl için üç ay önce yüzde 7 olan dünya genelinde enflasyon beklentisi, yüzde 6,2'ye, gelecek yıl için yüzde 6'dan yüzde 5,2'ye, 2026 için ise yüzde 4,9'dan yüzde 4,5'e geriledi. Ayrıca bölgeye bağlı olarak ekonomistler, enflasyon oranlarında büyük farklılıklar olacağını tahmin ediyor.

Bu yıl için enflasyon beklentileri, Batı Avrupa için yüzde 4,6, Kuzey Amerika için yüzde 4,1 ve Güneydoğu Asya için yüzde 4,7 ile küresel ortalamanın altında kaldı.

Buna karşın 2023 enflasyon beklentileri, Güney Asya için yüzde 17,1, Güney Amerika için yüzde 20,5, Kuzey Afrika için yüzde 55,5 ve Doğu Afrika için yüzde 36,5 ile küresel ortalamanın üzerinde bulunuyor.

AMB'den İlk Faiz İndirimi 2024'ün Sonlarında Bekleniyor

Natixis Avrupa Makroaraştırma Başkanı Dr. Dirk Schumacher, Berenberg ekonomisti Salomon Fiedler, ING Group başekonomisti Peter Vanden Houte ve Commerzbank kıdemli ekonomisti Marco Wagner AMB'nin faiz patikasını değerlendirdi. Dr. Dirk Schumacher, yaptığı değerlendirmede, AMB'nin ekim toplantısında sıkı bir şekilde beklemede kalabileceğini ve toplantının tonunun genel olarak tarafsız olabileceğini belirtti.

Enflasyon düşme eğilimindeyken İsrail-Filistin çatışmaları ve petrol fiyatlarındaki yükselişin enflasyonda yeni bir yukarı yönlü risk oluşturduğunu dile getiren Schumacher, büyümeye yönelik aşağı yönlü risklerin de arttığını ve bunun da banka için daha karışık bir resim ortaya çıkardığını aktardı.

Salomon Fiedler de AMB'nin muhtemelen bu faiz artırım döngüsünün sonuna ulaşmış durumda olduğunu ancak aynı zamanda gelecek yıl boyunca faizleri muhtemelen mevcut seviyelere yakın tutabileceğini belirtti. Fiedler, AMB'nin 2024'ün sonlarına doğru faiz indirimlerine gidebileceğini söyledi.

Rusya Merkez Bankası Politika Faizini Yüzde 15'e Çıkardı

Rusya Merkez Bankası tarafından yapılan açıklamada, ülke ekonomisindeki enflasyon baskısının beklentilerin üzerinde yüksek seviyede devam ettiği belirtildi. Enflasyonun 2024'te yüzde 4 seviyesine düşürülmesi hedefinin hala geçerli olduğu belirtilen açıklamada, "Rusya Merkez

Bankası, politika faizini yüzde 15 seviyesine yükseltme kararı almıştır." ifadesi kullanıldı.

Almanya'nın Sanayi Stratejisinde 50 Milyar Euroluk Vergi İndirimi Planı

Almanya Ekonomi ve İklim Koruma Bakanı Robert Habeck, Berlin'de düzenlediği basın toplantısında, Almanya'nın 60 sayfadan oluşan yeni sanayi stratejisinin sunumunu yaptı. Almanya'nın güçlü bir sanayi ülkesi olarak bilindiğini belirten Habeck, "Almanya'yı tüm çeşitliliğiyle güçlü bir sanayi merkezi olarak korumak istiyoruz. Almanya'nın gelecekte de ekonomik açıdan başarılı bir ülke

olmaya devam etmesi için en büyük gücümüz olan sanayimizi ve dolayısıyla birinci sınıf ürünler geliştirme ve üretme yeteneğimizi geliştirmeliyiz."

değerlendirmesinde bulundu. Almanya'nın yeni sanayi sektörleri için "teşvikler" önemli bir unsur olarak göze çarparken, sanayi şirketlerinin yüksek enerji fiyatlarıyla daha iyi başa çıkmaları

Çin'de Teşvik Önlemleri Netleşmeye Başlıyor

Çin'in uzun süredir beklenen teşvik önlemleri netleşiyor. Tahvil ihraçları yoluyla ek 1 trilyon yuanlık dördüncü çeyrek borçlanması öngörülüyor. Çin'in uzun süredir beklenen teşvik önlemleri netleşmeye başlıyor. Çin'in bütçe açığı/GSYH oranını 2023 için yüzde 3,8'e yükseltecek plan onaylandı. Böylece mart ayında hedeflenen yüzde 3 oranında açık yukarı yönlü revize olmuş oldu. Plan tahvil ihraçları yoluyla ek 1 trilyon yuanlık dördüncü çeyrek borçlanması da öngörüyor. Çin bütçe revizyonlarına çok nadir başvuran ülkelerden biri. Ülke daha önce 2008'de Sichuan depremi ve 1990'lar sonunda Asya finansal krizi için bütçe ayarlamaları yapmıştı. Capital Economics Asya Başekonomisti Mark Williams "Onaylanan ek mali desteği bir süredir bekliyorduk. Bu hamle son çeyrekte Çin'in mali sıkılaşma yaşamaması için gerekiyordu." yorumunu yaptı.

için gelecek dört yıl içinde 50 milyar euro vergi indirimi planlanıyor.

AB Ülkelerinde Elektrik ve Gaz Fiyatları Zirve Yaptı

Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde, geçen yıl yaşanan enerji kriziyle birlikte bu yılın ilk yarısında konutlarda 100 kilovatsaat elektrik için ödenen ortalama tutar 28,9 euroya ulaşarak rekor kırdı. Avrupa İstatistik Ofisi, AB üyesi ülkelerde 2023'ün ilk yarısında konutlarda tüketilen elektrik ve doğalgaz fiyatlarına ilişkin verileri yayımladı.

Verilere göre, AB ülkelerinde 2022 yılının ilk yarısında 100 kilovatsaat elektrik için 25,3 euro ödenirken, bu rakam 2023'ün ilk yarısında 28,9 euroya ulaştı. Bu yılın ilk yarısında elektrik fiyatları geçen yılın aynı dönemine kıyasla 22 AB ülkesinde yükseldi. AB üyesi ülkeler arasında elektrik için en fazla ödeme yapılan ülke de Hollanda oldu.

En ucuz elektrik Bulgaristan'da satıldı.

Japonya tek seferlik vergi indirimi yapmayı değerlendiriyor

Japon hükümeti Kasım ayı başlarında derlenecek ekonomik teşvik paketinin bir parçası olarak kişi başına tek seferlik 40 bin yen (267 dolar) vergi indirimi yapmayı düşünüyor.

Vergi mükellefleri ve bakmakla yükümlü oldukları kişilerin her biri, bu teklif kapsamında kesintiye hak kazanacak; bu, üç kişiden oluşan bir hanenin gelirinin ve diğer vergilerin toplam 120 bin yen düşeceği anlamına geliyor.

Bu fikirler, Başbakan Fumio Kishida'nın son yıllarda artan vergi gelirlerinin bir kısmını halka iade etme isteğini dile getirmesinin ardından ortaya çıktı. Vergi indirimi ve nakit yardımı yoluyla iade edilecek toplam miktar yaklaşık 5 trilyon yene ulaşabilir.

Euro Bölgesi'nde Şirket Kredileri Durma Noktasına Geldi

Avrupa Merkez Bankası (AMB), Eylül ayına ilişkin şirket ve tüketici kredileri aylık değişimlerini yayımladı.

Buna göre, Ağustos'ta yıllık bazda yüzde 0,7 artan şirket kredileri, geçen ay yüzde 0,2 yükseliş kaydetti. Bu yükseliş, söz konusu kredilerde Aralık 2015'ten beri en düşük artış olarak kayıtlara geçti.

Şirket kredilerinde devam eden ivme kaybı, "20 ülkeli blokun resesyonun eşiğinde olduğuna dair yeni kanıtlar sunması" olarak da değerlendirildi. Tüketici kredileri ise Ağustos'ta yüzde 1 artışın ardından geçen ay yüzde 0,8 arttı. Aylık kredi akışı da 4,5 milyar euro oldu.

Eylül'de M3 para arzı, yıllık bazda yüzde 1,2 düşüşle analistlerin beklentisi olan yüzde 1,8 gerilemenin altına kaldı. Ağustos'ta arz yüzde 1,3 düşmüştü. M3 para arzındaki düşüş, gelecekte enflasyonun artış hızının yavaşlayabileceğinin göstergesi olarak görülüyor. Bununla birlikte para arzı ile enflasyon arasındaki ilişkinin artık çok karmaşık olduğu değerlendiriliyor.

Öte yandan, dün yayınlanan AMB'nin blokun en büyük bankalarıyla yaptığı anket, dördüncü çeyrekte işletmelerin krediye erişimini daha da kısıtlamayı planladıklarını ve ayrıca kredi talebinin azaldığını gösteriyor.

Son haftalarda sanayi üretimi verilerinden, satın alma ve ekonomiye güven endekslerine kadar büyüme göstergelerinin tümü, zayıf dış talep, tüketici ihtiyatı ve yüksek faiz oranlarının etkisiyle Euro Bölgesi ekonomisinin şu anda durgunlaştığını, hatta küçüldüğünü gösteriyor.

Bu arada, AMB, yüksek enflasyon ile faizleri artırarak mücadele ediyor.

Arjantin'de Seçim Sonuçları

Arjantin seçimlerinin ilk turunu Ekonomi Bakanı Sergio Massa sürpriz bir şekilde önde tamamladı. Son dönemde popülist politika izleyerek vergi indirimleri yapan ve sosyal yardımları artıran Massa, yüzde 37 oy alarak anketlerdeki beklentileri aştı.

Liberteryan görüşleriyle son dönemin en öne çıkan figürü olan ve dolara geçmek başta olmak üzere radikal görüşleriyle ilgi toplayan Javier Milei ise yüzde 30 oy ile ikinci sırayı aldı.

Kasım ayının 19'unda yapılacak ikinci tur seçimlerin kaderini, muhafazakâr görüşleriyle bilinen ancak piyasanın en beğendiği aday olan Patricia Bullrich'in hangi adayı destekleyeceği belirleyecek.

AB "Vize Serbestisi" Politikasını Sertleştiriyor

AB Komisyonundan yapılan açıklamada "Gelişen jeopolitik bağlam, vizesiz seyahatle bağlantılı yeni zorlukları da beraberinde getirdi. Bu nedenle, AB'nin vizesiz seyahatin kötüye kullanılması durumlarını ele alacak donanımına sahip olması büyük önem taşıyor" denildi. Açıklamada bu durumlara örnek olarak "AB'nin vize politikasıyla uyum eksikliği nedeniyle artan düzensiz göç, vizesiz ülkelerdeki yatırımcıların vatandaşlık programları veya göçmenlerin devlet destekli araçsallaştırılması gibi hibrit tehditler" gösterildi.

Yeni kurallara göre, üye ülkeler vize serbestisi uygulamalarını askıya alabilmek için daha geniş ve esnek gerekçeleri öne sürebilecek. AB, vize serbestisi rejimi uyguladığı 60 ülkeden bazılarında düzensiz göçmen girişi yaşanmasından endişe ediyor

AB Komisyonundan yapılan açıklamada "Gelişen jeopolitik bağlam, vizesiz seyahatle bağlantılı yeni zorlukları da beraberinde getirdi. Bu nedenle, AB'nin vizesiz seyahatin kötüye kullanılması durumlarını ele alacak donanımına sahip olması büyük önem taşıyor" denildi. Açıklamada bu durumlara örnek olarak "AB'nin vize politikasıyla uyum eksikliği nedeniyle artan düzensiz göç, vizesiz ülkelerdeki yatırımcıların vatandaşlık programları veya göçmenlerin devlet destekli araçsallaştırılması gibi hibrit tehditler" gösterildi.

Kuraklık ve Seller Avrupalı Çiftçilerin Gübre Talebi Azalttı

Norveç merkezli dünyanın en büyük gübre şirketlerinden Yara CEO'su Svein Tore Holsether, kuraklık ve sellerden etkilenen Avrupalı çiftçilerin gübre alımlarını ertelediğini söyledi.

Avrupalı çiftçilerin kuraklık ve sellerin mahsulleri mahvederek gübre talebini azalttığı zorlu bir sezon geçirdiğini ifade eden Holsether, Reuters'a verdiği demeçte, "Stoklar düşük ve gübre alımını bekleyen çok sayıda kişi var ve bunların dördüncü çeyrekte mi yoksa 2024'ün ilk çeyreğinde mi yoksa ikinci çeyrekte mi geleceği belirsiz. Havada kalan o kadar çok şey var ki; yüksek enflasyon var, yüksek faiz oranları var ve çiftçiler yetiştirdiği ürünlere karşın daha az kazanıyor" dedi. Holsether, Arjantin ve Avustralya gibi dünyadaki diğer önemli gıda üreten bölgelerin de kuraklıktan etkilendiğini, Rusya'nın ise güçlü bir üretime sahip olduğunu söyledi.

Netflix Üçüncü Çeyrekte 8,8 Milyon Yeni Abone Kazandı

Netflix, bu yılın üçüncü çeyreğine ilişkin bilançosunu açıkladı.

Buna göre, şirketin yılın üçüncü çeyreğinde elde ettiği gelir, geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 7,8 artışla 8,54 milyar dolara çıktı. Firmanın geliri, geçen yıl aynı dönemde 7,9 milyar dolar olarak kaydedilmişti.

Şirketin net kârı da üçüncü çeyrekte geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 20 artarak 1,68 milyar dolara ulaştı. Netflix'in geçen yılın üçüncü çeyreğindeki net kârı 1,4 milyar dolar olmuştu. Netflix'in abone sayısı, yılın üçüncü çeyreğinde 8,8 milyon arttı. Şirketin dünya genelindeki abone sayısı yıllık yüzde 10,8 artışla 247,2 milyona ulaştı.

Öte yandan Netflix'ten yapılan açıklamada, ABD, İngiltere ve Fransa'da bazı üyelik planlarının ücretinde artışa gidildiği bildirildi.